

**ESZTERHÁZY EGYETEM SÁROSPATAKI COMENIUS
CAMPUS 8. félév komplex szakmai gyakorlat**

IV.ÉVFOLYAM - VIII.FÉLÉV

EGYÉNI TANÍTÁSI GYAKORLAT

A Eszterházy Károly Egyetem Sárospatak Comenius Campusa IV. éves hallgatói tanulmányaik VIII. félévében területi szakmai gyakorlaton vesznek részt külső iskolában.

- a) **A gyakorlat célja:** olyan intenzitású és széles skálájú aktív tevékenykedtetés, ami megegyezik a pályán elvárható minőségi munkavégzés követelményeivel.

Ennek megfelelően cél az, hogy a tanítójelölt a **fogadó intézmény biztosította lehetőségekhez alkalmazkodva és igazodva** folytassa a tanítói képességek fejlesztését, a **tanulás szervezése és irányítása**, valamint a **nevelőmunka** területén, alkalmazhassa - s egyben ütköztethesse a realitással - az eddig szerzett elméleti ismereteit.

A hallgató feladatai a területi szakmai gyakorlaton:

A szerzett elméleti ismeretek és az iskolai nevelő-oktató munkához szükséges készségek és képességek tudatos **alkalmazása**.

Az adott általános iskola alsó tagozatában, illetve az 5-6. osztályban a választott műveltségterülettel kapcsolatos **feladatok megoldása**.

A tantestület munkájával, az osztálytanító adminisztrációs feladataival való **megismerkedés**.

A tanórákat összekötő időszakokban és a tanórán kívüli tevékenységekben **való aktív részvétel**.

Felelősséggel, önállóan végzett munka.

A komplex gyakorlat biztosítson lehetőséget – egyre fokozódó önállósággal – a választott műveltségterület (VMT) tanításához szükséges képességek és készségek fejlesztéséhez.

A komplex gyakorlata teljesítése segítse a hallgatót **szakmai önismerete**, egyéni pedagógiai stílusa kifejlesztésében.

Kezeljék kiemelt jelentőséggel **a differenciált tanulói képességfejlesztést** segítő pedagógiai technikák és tevékenységek megvalósulását. (A tehetséges és hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozás.)

Kiemelten fejlesztendő készségek és képességek:

kapcsolatfelvétel és tartás; pedagógiai kommunikáció, tolerancia, a másság elfogadása, empátia, gyermekismeret, döntési képesség, együttműködés képessége.

Kiemelten fejlesztendő tulajdonságok: igényesség, pontosság, kiszámíthatóság.

A gyakorlat ideje: február – március (nyolc hét)

A hallgatók közvetlen osztálybeosztásukat az iskola igazgatójától kapják meg.

E kötelezettségüknek legkésőbb január 30-ig eleget kell tenniük.

I. Gyakorlat az osztályban

A komplex gyakorlat megszervezése 2 x 4 hetes ciklusban az alábbiak szerint szerveződhet:

I. ciklus: lehetőség szerint **első** vagy **második** osztályban

A gyakorlat beosztása:

1. héten: tájékozódás, hospitálás, felkészülés

Cél: ismerkedjenek a tanulókkal, az osztálytanító pedagógiai eljárásaival, adminisztrációs munkájával, a tanulók munkájával, a tanmenettel.

2. héten: 1 óra / nap önálló tanítás

3. héten: 2 óra / nap önálló tanítás

4. héten: 4 óra / nap önálló tanítás

Tanításai során tartsa szem előtt az arányos elosztást, azaz valamennyi – az osztályban tanított – tárgy lehetőség szerint szerepeljen az egyes hetek tanítási gyakorlatain.

II. ciklus: lehetőség szerint **harmadik** vagy **negyedik** osztályban

A gyakorlat beosztása ugyanúgy történhet, mint az első ciklusban.

Megjegyzés:

A magyar nyelv és irodalom esetében az olvasás, írás, fogalmazás és nyelvtan egyaránt kapjon hangsúlyt.

A VMT tanítása a kiegészítő útmutatók szerint egyéni beosztásban történik. 7 óra hospitálást és 7 óra tanítást kell teljesíteni.

Ebből 4 órát 1-4. osztályban,

3 órát 5-6. osztályban.

A gyakorlat során arra kell törekedni, hogy mind a felkészülés, mind a tanulásszervezés és irányítás **a legnagyobb fokú hallgatói önállósággal történjen**. Az órákra a hallgató lényegre törő, világos, szakszerű **tanítási vázlat**tal készüljön, amit a gyakorlatvezető tanító kézjegyével ellát.

A tanítást kövesse **megbeszélés, szóbeli értékelés**.

II. Zárótanítás

Az egyetemi Campus döntése alapján a **zárótanításokra** a külső szakmai **gyakorlat** **színhelyén kerül sor**.

Általános tudnivalók:

A zárótanítás elemzésére és értékelésére bizottság előtt kerül sor.

A zárótanítás kéttagú **bizottsága elnökének** javasoljuk az **általános iskola igazgatóját** vagy helyettesét, társaként a **gyakorlatvezető tanítót** (esetenként az egyetem delegált oktatója is részt vesz a zárótanításon).

a) A zárótanítás célja:

A jelölt szakmai felkészültségének, tanítói képességeinek, pedagógiai attitűdjének bizonyítása.

b) A jelölt feladatai:

A jelöltnek zárótanítást kell tartania:

- az **1-4. osztály** valamelyik tantárgyából vagy az **1-6. évfolyam** kijelölt osztályában a választott műveltségterület tantárgyából /a tantárgyak számbeli megoszlását a csoportokon belül az illetékes főigazgató-helyettes határozza meg/.

A zárótanításra a szakmai gyakorlat **utolsó hetében** kerüljön sor, amelynek pontos idejéről legkésőbb a zárótanítást megelőzően egy héttel a Campus Tanulmányi Hivatalát a hallgatónak értesítenie kell.

A zárótanítás értékelése: ötfokozatú osztályzattal

Sikertelen zárótanítás javítására a gyakorlóiskolában van lehetőség.

A zárótanításról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyhez kérjük csatolni a tanítójelölt által készített vázlatot. Ezeket együttesen kell eljuttatni az Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campus, Tanulmányi Hivatalához (3950 Sárospatak, Eötvös u. 7.) A jegyzőkönyv formanyomtatványát a Tanulmányi Hivatal biztosítja.

III. Tanórán kívüli feladatok:

A gyakorlat ideje alatt a hallgatónak rész kell vennie az iskola valamennyi aktuális pedagógiai tevékenységében: alsó tagozatos tanulók korrepetálása, tanulmányi séták és kirándulások, iskolai ünnepélyek, tanulmányi versenyek, testületi és munkaközösségi összejövetelek, továbbképzési rendezvények stb.

A hallgató nem vállalhat szakmai továbbképzésben előadást, tanítást. Az osztályvezető tanító vagy más nevelő helyettesítésére nem osztható be.

A hallgató ismerje meg az adott iskolai könyvtár – ha van - (berendezése, állománya) szerepét a nevelő-oktató munkában: tanítási órákon és azon kívül.

Ha lehet, tájékozódjon az adott iskola és a település közművelődési intézményei közötti kapcsolat tartalmáról, formájáról, módszereiről, valamint a tanulók tanórán kívüli kulturális tevékenységének tartalmáról, formáiról, módszereiről.

E tevékenységek ellenőrzése és értékelése nem képezi a fogadó intézmény alkalmazottainak feladatait.

A Campus viszont kéri, hogy ezeket a **lehetőségeket szíveskedjenek a hallgatónak megadni.**

IV. Magatartás, mulasztás, jelentés:

A hallgató magatartása legyen megfelelő és illő a tanítói hivatáshoz. Mulasztását - bármilyen okból következett be -, **még a mulasztás napján az iskola igazgatójának, ezzel párhuzamosan a főiskola tanulmányi hivatalának köteles jelenteni**, a mulasztást igazoló dokumentumot iskolájánál bemutatni.

A területi szakmai gyakorlat ideje alatt is az egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata előírásai érvényesek minden hallgatóra.

V. A gyakorlat igazolása:

A szakmai gyakorlat befejezésekor az általános iskola igazgatója az osztályvezető tanító véleménye (és esetleges saját tapasztalatai) alapján értékeli a hallgató gyakorlati munkáját.

A félév zárása: gyakorlati jegy (12 kredit)

Aláír: **Dr. Téglás Zsolt** adjunktus (a beadott dokumentumok alapján)

Záróvizsgára csak az a hallgató bocsátható, aki területi szakmai gyakorlatát az előírásoknak megfelelően teljesítette.

(9.) Tantárgy neve: Komplex szakmai gyakorlat	Kreditértéke: 12
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 100% gyakorlat (kredit %)	
A tanóra ¹ típusa: gyakorlat és óraszám: 211 óra az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² : Szakvezetők írásos értékelése	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok :	
A tantárgy tantervi helye: 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Tanítási gyakorlat 3 – Fókuszban technika, rajz, VMT	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A tantárgy célja: a hallgató a fogadó intézmény biztosította lehetőségekhez alkalmazkodva folytassa a tanítói képességek fejlesztését, a tanulás szervezése és irányítása, valamint a nevelőmunka területén, alkalmazza, és egyben tegye vizsgálat tárgyává az eddig szerzett ismereteit és tapasztalatait</p> <p>A tantárgy tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A szerzett elméleti ismeretek és az iskolai nevelő-oktató munkához szükséges készségek és képességek tudatos alkalmazása. – Az adott általános iskola alsó tagozatában, illetve az 5-6. osztályban a választott műveltségterülettel kapcsolatos feladatok megoldása. – A tantestület munkájával, az osztálytanító adminisztrációs feladataival való megismerkedés. – A tanórákat összekötő időszakokban és a tanórán kívüli tevékenységekben való aktív részvétel. – Szakmai önismeret, egyéni pedagógiai stílus kialakulásának segítése. – Felelősséggel, önállóan végzett munka. <p>Tanítói önreflexió</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanítási órák elemzési szempontjainak megfelelő véleményalkotás. – Azon személyiségjellemzők ismerete, melyek csiszolása még szükséges, és azoké, melyek már kiforrtak a saját pedagógiai munka során. – A pedagógus munkáját meghatározó motívumok, értékek, képességek és készségek, ezek mennyiségi és minőségi jellemzőinek felismerése, javítása a pedagógiai munka során. 	

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

- Fogalmak és összefüggések felismerése, melyeket árnyaltabban lát, melyek változáson mentek keresztül a tanítói válás során.
- A tanítói kompetenciák fejlettségi fokának felismerése saját személyiségében.
- Módszertani kultúra bővítése, az eredménytelen módszertani eljárások felismerése javításukhoz szükséges ismeretek.

A jelöltnek **zárótanítást** kell tartania az 1-4. évfolyam valamelyik tantárgyából vagy az 1-6. évfolyam kijelölt osztályában a választott műveltségterület tantárgyából. A jelölt szakmai felkészültségének, tanítói képességeinek, pedagógiai attitűdjének bizonyítása céljából.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

- NAT 2012
- Kerettanterv az általános iskola 1-6. évfolyamára (51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet
- A gyakorlóhely iskolai pedagógiai programja

Ajánlott irodalom:

- Lenkovics Ildikó: A tanítás tanulása. Segédanyag a tanítás tanulásához.- <http://www.nyf.hu/bgytk/>
- Hunyady Györgyné-M. Nádás Mária(2000). Pécs: Comenius Bt. ISBN: 2050000006586
- Kagan (2001). Kooperatív tanulás. Budapest: Önkonet Kft. ISBN: 9789638662354

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Ismeri a komplex oktatási-nevelési célok elérése érdekében szükséges képességek, készségek fejlesztésének alapjait, feltételeit, módszertani eljárásait az adott fejlesztési szakaszban, 6-10 éves korban.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a matematika, anyanyelvi nevelés és természettudományos és kiemelten az esztétikai - művészeti tudatosság és kifejező képesség kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Biztos szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi, továbbá az 1-6.évfolyamon egy műveltségi területen.
- Tisztában van a minőségi és mennyiségi értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri az adott iskolában és osztályokban a tanítási órákon és azon kívül alkalmazható módszertani eljárásokat.

b) képességei

- Tudja alkalmazni és az adott intézmény sajátosságaihoz igazítani elméleti ismereteit és gyakorlati tapasztalatait.
- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására a matematika, anyanyelv és természettudomány területén, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes közösségi értékek közvetítésére.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével (szakvezető, mentor, szülő stb.), képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhöz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.

c) attitűdje

- Kialakul az oktató-nevelői munkához tartozó szervezői attitűd.
- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez az órákra való pontos, rendszeres, alapos felkészülésre.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok és az intézményi keretek között önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelős:

Dr. Kovács László főiskolai docens, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Kisné Dr. Bernhardt Renáta adjunktus, PhD, Dr. Molnár Marietta főiskolai tanár PhD, Dr. Téglás Zsolt adjunktus